

Projekty AOPK ČR

v Operačním programu Životní prostředí

Anna Limrová, Petr Kostečka, Bohumil Fišer, Pavel Marek, Pavel Trnka,
David Lacina, Jiří Klápště, Jana Šmídová, Luboš Stárka

Pro zajištění praktické péče o přírodu a krajinu využívá Agentura přírody a krajiny (AOPK) ČR kromě národních dotačních zdrojů (zejména Programu péče o krajinu; PPK, Programu obnovy přirozených funkcí krajiny; POPFK) i evropské dotační tituly, zejména Operační program Životní prostředí (OP ŽP), z něhož čerpá nebo bude čerpat finanční prostředky na projekty investičního i neinvestičního charakteru, např. na rekonstrukce a obnovy rybníků, budování návštěvnické infrastruktury, vzdělávací inter-

netový portál, inventarizace a mapování druhů a území Natury 2000 v kompetenci MŽP, zpracování souhrnu doporučených opatření (SDO) pro evropsky významné lokality (EVL), aktualizace územního systému ekologické stability (ÚSES) a managementová opatření ve zvláště chráněných územích (ZCHÚ).

První zkušenosti s financováním projektů z prostředků Evropské unie získala Agentura v roce 2008, kdy v rámci 6. výzvy OP ŽP požádala o finanční prostředky pro pět pilotních projektů. V letech 2009 a 2010 to bylo již 18 projektů a pro rok 2011 hodlá

v další výzvě uplatnit 15 žádostí. Výše nákladů na realizaci opatření v rámci již podaných projektů OP ŽP představuje cca 605 mil. Kč a náklady na připravované akce se pohybují kolem 522 mil. Kč. (Přehled projektů, na jejichž realizaci si AOPK již o finanční prostředky z OP ŽP požádala, ukazuje tabulka 1. Tabulka 2 uvádí projekty, které AOPK ČR v současné době připravuje k podání, tzn. že zpracovává projektovou dokumentaci a další doklady, které jsou součástí žádosti OP ŽP, nebo se plánovaná akce projednává s Ministerstvem životního prostředí.)

Tabulka 1 Přehled podaných projektů AOPK ČR v rámci OP ŽP

Název projektu	Oblast podpory	Rok podání	Náklady [mil. Kč]
1 Revitalizace Černého potoka a jeho přítoků v PR Černá louka – dokončení	6.4	2008	7,70
2 Revitalizace NPR Božídarské rašeliniště – I. etapa	6.4	2008	14,90
3 Bilanční studie podzemních vod na území CHKO Litovelské Pomoraví	6.6	2008	1,88
4 Monitoring velkých šelem v EVL Beskydy	6.1	2008	18,40
5 Implementace soustavy Natura 2000 v územích v péči AOPK ČR a jejich monitoring	6.1	2008	130,00
6 Posílení ÚSES Kunín	6.3	2009	4,10
7 Dokončení revitalizace Bohdanečského rybníka	6.2	2009	84,90
8 Revitalizace Dolejšího rybníka v PR Luňáky	6.2	2009	4,36
9 Revitalizace rybníka Starý v k. ú. Řeženčice	6.2	2009	4,46
10 Záchrana rybníka Velký Váček v NPR Polanská níva, ohroženého postupujícím meandrem řeky Odry	6.2	2009	12,60
11 Podpora zachování biodiverzity teplomilných společenstev kopců Lounského středohoří (Oblík, Raná)	6.2	2009	3,90
12 Revitalizace rybníků v PR Meandry Smědé	6.2	2009	14,40
13 Dům přírody Moravského krasu	6.2	2009	99,96
14 Dům přírody Litovelského Pomoraví	6.2	2009	74,27
15 Rekonstrukce a odbahnění PP Rybník Neratov	6.2	2009	5,29
16 Monitoring a celoplošné mapování evropsky významných druhů jako podklad pro dokončení návrhu soustavy Natura 2000 v ČR	6.1	2009	6,36
17 Odstranění tří stavebních objektů v areálu bývalého vojenského cvičiště v CHKO Pálava	6.5	2009	3,30
18 Realizace projektu technických opatření k zajištění protierozní ochrany v PP Tiské stěny	6.2	2009	10,40
19 Monitoring přirozených lesů jako referenčních ploch pro hodnocení lesních typů přírodních stanovišť soustavy Natura 2000	6.1	2009	24,00
20 Železné hory – geologicky významná oblast	6.2	2010	10,69
21 Příprava souhrnů doporučených opatření pro evropsky významné lokality v České republice	6.1	2010	49,88
22 Dům přírody Slavkovského lesa	6.2	2010	12,00
23 Úpravy objektů návštěvnické infrastruktury v NPR Hůrka u Hranic	6.2	2010	10,20
Celkem			605,15

Tabulka 2 Přehled připravovaných projektů AOPK ČR v rámci OP ŽP

Název projektu	Oblast podpory	Předpokládaný rok podání	Předpokládané náklady [mil. Kč]
1 Likvidace bolševníku velkolepého v Českém lese	6.2	2010/2011	2,00
2 Odstranění staré skládky v CHKO České středohoří	6.2	2010/2011	3,60
3 Revitalizace a rekonstrukce rybníka Farář	6.2	2010/2011	4,70
4 Rekonstrukce bezpečnostních přelivů na rybnících v NPR Lednické rybníky	6.2	2010/2011	8,40
5 Odstranění staveb bývalé roty Pohraniční stráže Mirochov v CHKO Třeboňsko	6.5	2010/2011	9,30
6 Opatření v povodí Robečského potoka – Břehyně, Máchovo jezero, Novozámecký rybník	6.2	2010/2011	12,00
7 Revitalizace a rekonstrukce rybníka v PP Rybník u Králova mlýna	6.2	2010/2011	7,00
8 Revitalizace PR U Sedmi rybníků	6.2	2010/2011	18,00
9 Revitalizace a rekonstrukce nádrží v PP Stonáč	6.2	2010/2011	4,65
10 Zbytné rybníky	6.2	2010/2011	4,00
11 Záchrana a podpora biodiverzity na rybnících v PR Bažantula	6.2	2010/2011	29,00
12 Aktualizace prvků ÚSES	6.3	2010/2011	25,00
13 Sledování dynamiky krajiny ve vztahu k soustavě Natura 2000	6.1	2010/2011	30,00
14 Zajištění opatření z plánů péče o ZCHÚ	6.2	2010/2011	350,00
15 Informační bod a naučná stezka Luž	6.2	2010/2011	15,00
Celkem			522,65

Pro financování z OP ŽP jsou vybírány zejména individuální, finančně náročné záměry, které je nemožné nebo neúčelné financovat z tradičních národních zdrojů, a to jak na pozemcích ve vlastnictví státu s příslušností hospodařit pro AOPK ČR, tak i na cizích majetcích. Největší skupinu záměrů podávaných do OP ŽP tvoří projekty zaměřené na jednorázová opatření ve zvláště chráněných územích, kterými se naplňují plány péče. Do této skupiny spadají i projekty na zajištění běžné péče, dosud financované z národních zdrojů. Další skupinu projektů tvoří inventarizace, mapování a získávání podkladů ve vazbě na území soustavy Natura 2000 a poslední skupinu projekty svým charakterem nezařaditelné do předchozích skupin.

Realizace jednorázových opatření vyplývajících z plánů péče o ZCHÚ

Zvláště chráněná území vyžadují nejen běžný management, ale také často jednorázová obnovní, finančně náročná opatření, která bezprostředně zlepšují stav předmětu ochrany. Opatření na realizaci plánů péče jsou většinou podávána do oblasti podpory 6.2. Nejvíce jsou zaměřena na podporu vodních ekosystémů (podélné revitalizace a revitalizace rybníků). Na obnovu a stabilizaci základních funkcí vodotečí jako významného krajinného prvku a zároveň na zpomalení odtoku vody a zvýšení její přirozené akumulace je zaměřen již téměř dokončený projekt **Revitalizace Černého potoka a jeho přítoků v PR Černá louka – dokončení** (viz box 1). Rybníky ve správě AOPK ČR jsou pro

zvýšení biologické rozmanitosti a vytvoření vhodných podmínek pro výskyt zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů odbahňovány. Případné opravy hrází a technických objektů je udržují v náležitém stavu, aby mohly plnit svou funkci. Příkladem jsou projekty podané v roce 2009 **Revitalizace Dolejšího rybníka v PR Luňáky** v povodí řeky Úhlavy v Plzeňském kraji s celkovými náklady 4,36 mil. Kč, jehož předmětem je odstranění orobincových porostů a sedimentu, vyrovnání hráze, osazení nového požeráku, výstavba nehrazeného bezpečnostního přelivu a ostrůvku pro ptactvo a vytvoření tůně, **Záchrana rybníka Velký Váček v NPR Polanská niva, ohroženého postupujícím meandrem řeky Odry** v CHKO Poodří v nivě řeky Odry v Moravskoslezském kraji s celkovými náklady 12,6 mil. Kč, který se zaměřil především na výstavbu nové hráze v dnešní zátopy ryb-

níka včetně všech zařízení (požerák, loviště apod.) mimo dosah meandru, a připravovaný projekt **Rekonstrukce bezpečnostních přelivů na rybnících v NPR Lednické rybníky** v Jihomoravském kraji s celkovými náklady 8,4 mil. Kč, jehož předmětem je odstranění poškozených částí konstrukcí a nahrazení novými částmi bezpečnostních přelivů. Další příklady najdete v boxu 1.

Dalšími projekty jsou různorodá opatření od velkoplošné likvidace invazních druhů přes tvorbu krajinných prvků v rámci územního systému ekologické stability, obnovu přirozeného vodního režimu a zajištění kontinuity dřevinného patra rašeliníště po odstranění starých ekologických zátěží. Příkladem uvedených opatření jsou v současnosti probíhající **Revitalizace NPR Božidarské rašeliníště – I. etapa** či připravované projekty **Likvidace bolševníku velkolepého**

Box 1

Opatření v povodí Robečského potoka (Břehyně, Máchovo jezero, Novozámecký rybník)

Význam soustavy rybníků Břehyně, Máchovo jezero a Novozámecký rybník a na ně vázaných okolních ekosystémů z pohledu zájmů ochrany přírody je mimořádný a je deklarován jejich zařazením mezi mezinárodně významné mokřady podle Ramsarské úmluvy, do lokalit soustavy Natura 2000 a zvláště chráněných maloplošných území. Zároveň patří mezi nejvýznamnější mokřadní loka-

lity v České republice. Území je v současné době navrženo k začlenění do CHKO Kokořínsko. Nezbytnost realizace navrhovaných opatření vychází z výsledků zpracované studie Optimalizace stavu vodních ekosystémů v povodí Robečského potoka a z plánů péče o jednotlivá ZCHÚ.

Projekt obsahuje následující opatření: **Rybník Břehyně (NPP Břehyně–Pecopala)**: Stabilizace odvodňovací stoky rybníka Břehyně, která slouží při vypouštění a při výlovu rybníka k soustředění rybí obsádky a odtoku vody ze zátopy rybníka a zároveň za-

Box 1 – pokračování

mezuje transportu sedimentu do toku a následně do Máchova jezera. Dřevěné opevnění stoky je narušené a neplní řádně svoji funkci při výloveh. Je nutné důkladné slovení aby byl eliminován výskyt invazních druhů ryb a byla zajištěna kontrola rybí obsádky.

Máchovo jezero (NPP Swamp): Dokeská zátoka, která je oddělena hrázkou od zátopy Máchova jezera a plní funkci usazovací nádrže, je zabahněna. Bude provedeno její odbahnění, aby mohla plnit svou funkci i v dalších letech. Zároveň bude upraveno výpustní zařízení a stabilizovány bezpečnostní přelivy (průlehy) na hrázce. Podélná hrázka, oddělující rašelinná jezírka v NPP SWAMP od Máchova jezera v Břehyňské zátocy, je v havarijním stavu a neplní dostatečně svoji funkci.

Novozámecký rybník (NPR Novozámecký rybník): Rybník téměř po celém obvodu zarůstá litorální vegetací a není možno důkladně pozorovat a kontrolovat výskyt ptáků na hladině rybníka i v litorálních porostech. Důsledný monitoring výskytu ptactva je nezbytný pro stanovení péče o předměty ochrany této rezervace. Proto bude vybudována ornitologická věž, kde bude umožněn ornitologům i návštěvníkům daného území pohled na Novozámecký rybník s možností pozorování ptactva, aniž by se muselo zasahovat do litorálních porostů. Dřevěná věž bude umístěna ve stávajícím porostu v blízkosti turistické trasy u osady Karasy. Součástí vybavení věže budou informační tabule propagující území NPR a ochranu přírody.

Celkové náklady jsou odhadovány na 12 mil. Kč.

Revitalizace NPR Božídarské rašeliniště – I. etapa

Dokončení revitalizace Černého potoka a jeho přítoků v PR Černá louka

Projekt, který byl zahájen v roce 2009 a stavební práce byly dokončeny v říjnu 2010, je zaměřen na obnovu členitosti a stabilizaci základních funkcí vodotečí jako významného krajinnotvorného prvku a zároveň na zpomalení odtoku vody a zvýšení její přirozené akumulace. V roce 2010 proběhla především dosadba doprovodné zeleně s posílením potravní nabídky pro tetřívka obecného a částečná úprava tůní a toků vybudovaných v roce 2009. V současné době je podána žádost o kolaudační souhlas.

Až další vývoj, který bude pečlivě monitorován (připravena je spolupráce s Univerzitou J. E. Purkyně, Fakultou životního prostředí – monitoring vývoje trati nových

vodotečí), prokáže efektivitu a přínos provedených opatření.

Celkové náklady byly stanoveny na 7,7 mil. Kč.

Revitalizace NPR Božídarské rašeliniště – I. etapa

Realizace projektu, zaměřeného na obnovu přirozeného vodního režimu území a zajištění kontinuity trvání lesa zvýšením jeho mechanické stability a úpravou druhové skladby, byla zahájena v srpnu 2010. Proběhla stavba prvních desítek přehrázek na odvodňovacích kanálech u Mrtvého rybníka a byla prováděna nezbytná lesopěstební opatření u Seidlova rybníka, především probírka porostu a dosadba druhově vhodnějších dřevin v oplocenkách. Práce budou zastaveny se zhoršením klimatických podmínek – s příchodem mrazů a prvního sněhu. V roce 2011 se z důvodu maximálního omezení rušivých vlivů během hnízdění tetřívka obecného započne se stavbou nejdříve v červenci.

Celkové náklady jsou stanoveny na 14,9 mil. Kč.

Revitalizace Černého potoka a jeho přítoků v PR Černá louka – dokončení
Fotografie Pavel Marek

v **CHKO Český les** v Karlovarském kraji s celkovými náklady 2,1 mil. Kč, **Odstranění staveb bývalé roty Pohraniční stráže Mirochov** v **CHKO Třeboňsko** v Jihočeském kraji s celkovými náklady 9,3 mil. Kč a **Posílení ÚSES Kunín**, jehož realizace začne v roce 2011 (viz box 2).

Z plánů péče vyplývají i projekty investičních záměrů na obnovu a výstavbu návštěvnické infrastruktury. Jedná se o budování **Domů přírody CHKO** jako návštěvnických středisek s informační a osvětovou funkcí pro danou CHKO (blíže program Domy přírody v čísle 2/2009) či o projekty zaměřené na drobnou infrastrukturu v širším území, např. **Úpravy objektů návštěvnické infrastruktury v NPR Hůrka u Hranic** v Moravskoslezském kraji s celkovými náklady 10,2 mil. Kč, **Železné hory – významná geologická oblast** a připravovaný **Informační bod a naučná stezka Luž** (viz box 3).

Box 2

Posílení ÚSES Kunín

Centrální část CHKO Poodří (Moravskoslezský kraj, okres Nový Jičín), která byla pro svůj krajinný význam vymezena jako nadregionální prvek ÚSES, je vymezená řekou Odrou a navazujícím systémem aluviálních luk, přírodě blízkých lesních porostů a doprovodnou rozptýlenou zelení. Ze severu i jihu ji obklopuje téměř jednolitý pás orné půdy o šířce několika kilometrů s velice nízkou ekologickou stabilitou. Téměř celá pravobřežní část nadregionálního biokoridoru řeky Odry v k. ú. Kunín se nachází v daňčí oboře. Tato skutečnost významně snižuje funkčnost skladebné části ÚSES, neboť brání migraci velkých savců z Beskyd do Jeseníků přes Moravskou bránu a naopak.

Obsahem projektu je založení dřevinného porostu (na ploše cca 18 ha), který posílí funkčnost územního systému ekologické stability, vytvoří prostorově i druhově pestrý porost mimolesních dřevin a zlepší retenční schopnosti krajiny.

Dotčené území bude nejdříve oploceno, aby bylo chráněno před zvýšeným tlakem zvěře v zalesňované lokalitě, a následně zatravněno. V takto připravené půdě bude založen dřevinný porost s jím semen stromů a výsadbou keřů. Založením porostu s jím dojde k nerovnoměrnému odrůstání porostu s četnými světlinami, případně keřovými formacemi. Docílí se tak značné pestrosti biotopů pro mnohé druhy ptáků, drobné zvěře i bezobratlých. V prvních letech po založení porostu budou sazenice a semenáčky chráněny proti buření ožínáním a bude prováděna zálivka. Náklady na realizaci jsou cca 4,1 mil. Kč.

Realizace běžných opatření vyplývajících z plánů péče o ZCHÚ

Cílem projektů je zajistit běžnou péči financovanou v současné době výhradně z národních zdrojů (Program péče o krajinu nebo Správa nezcizitelného státního majetku ve zvláště chráněných územích). S výrazným poklesem finančních prostředků uvolňovaných z národních zdrojů Ministerstvo životního prostředí rozhodlo, že část těchto opatření bude v letech 2011–2015 zajišťována z OP ŽP. Jedná se především o kosení, pastvu a obnovu travních porostů, obnovu výsadby, zlepšení druhové skladby lesních porostů a obnovu tůň. Opatření budou vycházet z platných plánů péče o konkrétní zvláště chráněné území. Příprava plánovacích dokumentů (inventarizačních průzkumů, plánů péče), geodetické práce, značení ZCHÚ, ptačích oblastí, smluvně chráněných území a památných stromů budou nadále financovány z PPK. Drobné záměry na budování a obnovu návštěvnické infrastruktury a podkladové a osvětové materiály budou financovány

z programu POPFK. Velká investiční a obnovní opatření budou nadále prováděna na základě individuálních projektů podaných do OP ŽP nebo POPFK. Náklady jsou odhadovány na cca 350 mil. Kč.

Inventarizace a mapování

AOPK ČR rovněž realizuje projekty z oblasti podpory 6.1, zaměřené na implementaci soustavy Natura 2000, monitoring ZCHÚ, území soustavy Natura 2000 a stavu populací rostlinných a živočišných druhů. Jde například o projekt **Implementace soustavy Natura 2000 v územích v péči AOPK ČR** v celkové výši téměř 130 mil. Kč, jehož obsahem je zajištění podkladů k vyhlášení evropsky významných území ve zvláště chráněných územích národních kategorií, inventarizační průzkumy zájmových druhů soustavy Natura 2000 a podrobné sledování území. Projekt, který probíhá od počátku roku 2010, byl podrobně představen v čísle 1/2009 našeho časopisu.

Dalším příkladem je projekt **Příprava souhrnnů doporučených opatření pro evropsky významné lokality v ČR**. Zaměřuje

se na přípravu souhrnnů doporučených opatření pro evropsky významné lokality. Souhrn doporučených opatření představuje zásadní koncepční dokument, který v konkrétní EVL odpovídá na otázky týkající se nároků předmětů ochrany. Má zabezpečit dostatečně podrobný popis zásad péče o jednotlivé předměty ochrany ve vazbě na jejich stav (včetně cílového stavu). Povinnost zpracovat SDO byla uložena novelou zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v roce 2009. SDO budou připraveny pro všechny EVL (v České republice jich je 1 082 a zaujímají území o celkové rozloze 785 731 ha).

Pro usnadnění zpracování dokumentů bude vytvořena elektronická evidence, v níž budou vedeny informace týkající se lokalit soustavy Natura 2000. Evidence bude podkladem pro zpracovávání SDO, ale i pro aktualizaci informací v Digitálním registru ÚSOP (DRÚSOP), přípravu plánů péče o ZCHÚ, aktualizaci standardních datových formulářů (SDF), jejichž prostřednictvím členské státy informují Evropskou komisi

Box 3

Železné hory – významná geologická oblast

Železné hory mají dlouhou a pestrou geologickou minulost. Význam zdejšího geologického dědictví je v současné době stále nedocenen a obecně o něm existuje malé povědomí. V zájmu zvýšení informovanosti veřejnosti byl připraven projekt, který je zaměřen na zlepšení ochrany geologického dědictví. Jeho hlavními úkoly jsou usměrnění návštěvnosti, obnova a vybudování nové návštěvnické infrastruktury, obnovní management geologických lokalit a práce s veřejností.

V rámci projektu bude provedena celková rekonstrukce naučné stezky Údolím Doubravy, spočívající v opravě mostků, schodišť, zábradlí a opěrných zídek, obnově stojanů a informačních tabulí. Na pěti místech (v Podhradí, Vápenném Podole, Nasavrkách, Podlažicích a ve Štěpánově u Skutče) se připravuje na základě uzavřených dohod s obcemi vybudování samoobslužného informačního přístřešku. V sousedství dalších 34 instruktivních geologických lokalit budou instalovány stojany s informačními panely. U části informačních bodů budou pod širým nebem vytvořeny expozice hornin. Na lokalitách Běstvína, Sovolusky, Litošice, Lipoltice, Deblov, Vápenný Podol, Brloh a Krask bude probíhat obnovní management, zahrnující vyčištění výchozů a odkrytí a odstranění sutí. V rámci práce s veřejností budou vydávány různé tiskoviny, pořádány exkurze a semináře, veřejnost

Železné hory – významná geologická oblast; na snímku nasedání cenomanských pískovců na křemence v PP Na skalách

Foto Luboš Stárka

bude o probíhajícímu projektu informována na webových stránkách Železných hor.

Předpokládané náklady činí 10,7 mil. Kč a nejvýznamnějšími položkami jsou stavební úpravy za 4,3 mil. Kč, zpracování, výroba a instalace informačních tabulí za 1,6 mil. Kč a management lokalit spolu s budováním venkovních expozic za 1,2 mil. Kč. Realizace projektu přispěje k popularizaci geologie a ochrany geologického dědictví alepší výchozí podmínky pro uvažovaný následný vznik geoparku Železné hory.

Informační bod a naučná stezka Luž

Jak již název napovídá, záměrem projektu je vybudování návštěvnické infrastruktury v okolí hory Luž (792 m n. m.), nejvyššího

vrcholu CHKO Lužické hory. Jedná se o nejnavštěvovanější místo v CHKO, kde dosud chybí moderní infrastruktura zaměřená na vzdělávání v oblasti ochrany přírody, prezentaci kulturního dědictví a na podporu šetrného turismu.

V rámci projektu dojde k výstavbě budovy v Horní Světlé pod Luží jako informačního bodu oblasti s vnitřní a rozsáhlou venkovní expozicí a k vybudování mezinárodní naučné stezky. Budova bude sloužit jako nástupní místo na naučnou stezku, jejíž okružní trasa dlouhá cca 5 km povede na vrchol Luže a přes německé území a přírodní památku Brazílka se vrátí do výchozího bodu. Projekt má za cíl moderním způsobem interpretovat přírodní a kulturní hodnoty s využitím interaktivních a zážitkových prvků.

Celkové předpokládané náklady jsou odhadovány na 15 mil. Kč.

Informační bod a naučná stezka Luž

Foto Petr Kostečka

o lokalitách soustavy Natura 2000, a pro informování státní správy i široké veřejnosti prostřednictvím internetového rozhraní. Evidence bude komplexní databází informací vycházejících z vyhlášovacích dokumentů, plánů péče, SDF a dalších zdrojů včetně prostorových informací, které jsou potřebné pro přípravu SDO. Celkový rozpočet projektu je téměř 50 mil. Kč.

Ostatní projekty

Svým charakterem ojedinělý je projekt **Aktualizace prvků ÚSES** (viz box 4), připravovaný k podání do nadcházející výzvy OP ŽP. Je zaměřen na aktualizaci a vytvoření jednotné vrstvy nadregionálního ÚSES pro Českou republiku a aktualizaci a revizi vymezení lokálního a regionálního ÚSES na území chráněných krajinných oblastí v celkové výši 25 mil. Kč.

Do kategorie ostatních projektů spadá i projekt **Bilanční studie podzemních vod na území CHKO Litovelské Pomoraví**, který byl zahájen v roce 2009. Jeho cílem je posouzení vlivu odběrů podzemní vody v CHKO Litovelské Pomoraví nejen z hlediska hydrologického, ale také z hlediska tolerance lužních lesů k poklesu hladiny podzemní vody. Náklady představují 1,88 mil. Kč.

Autoři pracují na ředitelství AOPK ČR

Box 4

Aktualizace prvků ÚSES

Zpracování aktualizace nadregionálních ÚSES (NR ÚSES) vyplývá z pověření AOPK ČR Ministerstvem životního prostředí. Vymezení biokoridorů NR ÚSES do skladebných částí navazuje na první část aktualizace NR ÚSES, v rámci které došlo k vymezení nadregionálních biocenter a vedení os biokoridorů. Ve druhé části aktualizace proběhne vymezení přesných hranic nadregionálních biokoridorů a vložení biocenter na základě aktuálního stavu ekologicky hodnotných částí krajiny. Takto vznikne kvalitní jednotná vrstva pro celé území ČR, která zde dosud nebyla vytvořena. Získané údaje bude z pověření Ministerstva životního prostředí poskytovat ředitelství AOPK ČR jako územně analytický podklad „21 územní systém ekologické stability“ – nadregionální a následně budou zpracovány do příslušných územně plánovacích dokumentací.

Součástí projektu je aktualizace a revize vymezení lokálního (L) a regionálního (R) ÚSES na území CHKO, které má zatím různou kvalitu. Přibližně na 20% území CHKO neodpovídá vymezení ÚSES současným požadavkům na kvalitu jejich zpracování, údaje jsou neaktuální, nejednotné a mají špatnou vypovídající hodnotu. Naproti tomu některá území CHKO mají ÚSES vymezen velmi kvalitně, ale v rámci různých podkladů. V obou případech dojde aktualizací k vytvoření jednotného a aktuálního plánu L a R ÚSES, který bude zároveň sloužit jako kvalitní podklad pro realizaci nefunkčních skladebných částí ÚSES, pro

územně plánovací dokumentaci a pozemkové úpravy a pro územně analytický podklad „21 územní systém ekologické stability“ – místní a regionální, který poskytuje správu CHKO.

Vymezení jádrových zón u reprezentativních nadregionálních biocenter bude zajištěno pracovníky AOPK ČR. Zpracované vymezení posoudí autorizovaný projektant ÚSES, který provede kontrolu a potvrdí správnost vymezení. Samotné vymezení jádrových zón bude vypracováno podle nově připravované metodiky ÚSES.

Rozšířená databáze ÚSES bude provozována jako součást Informačního systému ochrany přírody AOPK ČR. V současné době neexistuje žádný jednotný informační systém ÚSES a samotné vymezení je v řadě případů zastaralé, nekompletní či dokonce chybné. Součástí databáze ÚSES bude mapový server, na němž budou v první řadě zveřejněna data aktualizovaného vymezení nadregionálního ÚSES za celé území ČR a vrstvy lokálního a regionálního ÚSES za území CHKO a NP. Postupně bude databáze ÚSES rozšiřována ve spolupráci s obcemi s rozšířenou působností a krajskými úřady o vymezení lokálního a regionálního ÚSES mimo území CHKO tak, aby došlo k vytvoření kompletní a jednotné vrstvy ÚSES pro celé území ČR. Pravidelně aktualizované vrstvy ÚSES budou veřejně přístupné a budou sloužit jako podklad pro zhotovování územně plánovacích dokumentací.

Celkové předpokládané náklady jsou přibližně 25 mil Kč.

SUMMARY

Limrová A., Kostečka P., Fišer B., Marek P., Trnka P., Lacina D., Klápště J., Šmídová J., Stárka L.: The Agency for Nature Conservation and Landscape Protection of the Czech Republic's Projects within the Operational Programme „Environment“ (OPE)

The Agency for Nature Conservation and Landscape Protection of the Czech Republic (ANCLP CR) implements nature conservation and landscape protection measures *i.a.* through European Community's funds, particularly through the Operational Programme "Environment" (OPE). Within the OPE, the ANCLP CR has applied for funds to be spent for the conservation measures, amounting 650 million CZK (26.3 million euros) and is going to apply for other projects, totalling 515 million CZK (20.9 million euros). The measures prepared or having been under preparation are quite various, they include those on fishponds and other conservation interventions in Specially Protected Areas, building and improving the visitor infrastructure, measures aiming at monitoring and mapping the target species and Natura 2000 sites and activities dealing with communication, education and general public awareness. Most projects submitted by ANCLP CR's for funding from the OPE in 2008 have been under implementation. Among them, The Černý potok/Black Brook Restoration in the Černá

louka Nature Reserve, Božídarské rašeliniště Peat-Bog National Nature Monument Restoration – the 1st phase, Surveying Underground Water Resources in the Litovelské Pomoraví/Litovel Morava River Basin Protected Landscape Area and Implementing the Natura 2000 Network in Areas Managed by the ANCLP CR should be mentioned. Other projects have been under preparation or call for tenders have been launched. Measures on fishponds in Specially Protected Areas (dike and other infrastructure restoration, removal of mud, improving the littoral growths) will be implemented *e.g.* in the Smědá River Meanders Nature Reserve, Luňáky Nature Reserve, Lednice Fishponds National Nature Reserve and fishponds in the Robečský potok Brook Basin, *i.e.* the Břehyně, Máchovo jezero and Novozámecký rybník Fishponds. Building and improving the visitor infrastructure will aim at visitor centres and educational trails, *e.g.* Železné hory/Iron Mts. – an Important Geological Area or Mt. Luž Educational Path and Information Point projects. Non-building projects that will be carried out by the ANCLP are *e.g.* those on standard measures in Specially Protected Areas pursuant to their management plans, the Giant Hogweed (*Heracleum mantegazzianum*) eradication in the Český les Protected Landscape Area or those on monitoring and conservation planning tools (drafting Outlines of recommended measures for Special Protected Areas under the Birds Directive, updating components of the Territorial System of Ecological Stability of the Landscape, the multilevel national ecological network, etc).